

Karolinska institutet (KI)
Rektor
171 77 Stockholm
KI:s dnr 2705/06-509

Teresa Edelman
BESLUT

2007-02-20
Reg.nr 31-266-07

Anmälan mot KI angående antagning till forskarutbildning – uppföljning av Högskoleverkets beslut den 7 november 2006, reg.nr 31- 2080-06

Högskoleverket har uppmärksammat KI på att det antagningsförfarande för utbildning på forskarnivå som universitetet tillämpar kan göra att sökanden utifrån inte får samma möjligheter som egna studenter. Verket utgår från att antagningsförfarandet anpassas till de nya reglerna i högskoleförordningen.

Bakgrund

Efter en anmälan av N N konstaterade Högskoleverket i sitt beslut den 7 november 2006 att det är av största vikt för den som vill bli antagen till forskarutbildning att lärosätet informerar om hur han/hon skall anmäla sitt intresse och vad som gäller för att kunna bli antagen samt att lärosätet prövar ansökningen i enlighet med gällande regler. Vidare konstaterade verket att det inte finns något lagligt utrymme för att anta en doktorand på prov. Den provtid N N hänvisades till medförde således, enligt Högskoleverket, att han inte kunde åtnjuta den rättssäkerhet som reglerna om tillträde till och genomförande av forskarutbildning skulle garantera. KI, som ytterst ansvarigt för reglernas efterlevnad, kritiserades för detta.

Verket konstaterade också att det fanns olika uppfattningar om N Ns forskningsresultat hade använts i en publicerad artikel. Högskoleverket ansåg därför att KI borde utreda denna fråga samt frågan om ersättning för det arbete som N N hade utfört.

Högskoleverket anmodade KI att inkomma med en redovisning av vilka åtgärder KI hade vidtagit, eller avsåg att vidta, med anledning av Högskoleverkets ställningstaganden.

KI:s redovisning

KI har kommit in med en redovisning och anfört i huvudsak följande.

KI är väl medvetet om att det inte finns något utrymme för att anta en doktorand på prov. N N sökte sig till en professor på KI för att bli antagen som doktorand med professorn som handledare. Professorn gjorde klart för N N att han inte hade möjlighet att ta sig an någon ny doktorand den närmaste tiden, men att N N kunde få möjlighet att arbeta som laboratorieassistent på halvtid i klinikens laboratorium under en period för att lära känna miljön och samtidigt lära sig svenska. Det var alltså inte fråga om någon

provantagning utan en projektanställning med arvode. Det är dock tydligt att professorn inledningsvis var inställd på att N N skulle kunna visa sig lämplig som doktorand och att antagning till forskarutbildning i så fall skulle bli aktuell. N N kan ha uppfattat det som en provantagning. Det är olyckligt om ett sådant missförstånd har uppstått och KI beklagar detta.

Informationen om forskarutbildning fanns publicerad på KI:s hemsida på svenska och på engelska. Av dessa texter framgick att KI inte hade något system för central antagning till forskarutbildning, vilket är fallet även i dag. Den som önskar bli doktorand vid KI får rådet att ta kontakt med en forskare inom det område som hon/han är intresserad av. Information om pågående projekt ges bl.a. via hemsidan samt i samband med undervisning inom grundutbildningarna, på sjukhusen samt via forskningsförberedande kurser. För att antas till forskarutbildning krävs, utöver grundläggande behörighet, att den blivande doktoranden har en individuell studieplan med information om projektplan, kurser som doktoranden skall delta i, handledning samt finansiering. Beslutet om antagning är delegerat till prefekten vid institutionen.

Mot bakgrund av N Ns uttryckliga önskemål om att bli antagen som doktorand var det olyckligt att han blev kvar på laboratoriet så länge som 18 månader. Den långa perioden får hänvisas till professors vilja att i det längsta försöka hitta en lösning för N N.

Dekanen för forskning har utrett huruvida N Ns laboratoriearbete lämnat resultat som använts i någon vetenskaplig publikation och om detta kunnat kvalificera N N för medförfattarskap. Resultatet av utredningen har visat att så inte har varit fallet.

I fråga om ersättning har KI begärt in information från Karolinska Universitetssjukhusets personalavdelning och kommit fram till att den ersättning N N har fått är klart bättre än t.ex. utbildningsbidrag för halvtid.

Under 2005 samlades samtliga regler kring KI:s forskarutbildning i ett dokument. Syftet var i första hand att erbjuda en samlad information på svenska och engelska, men även att förtydliga vissa regler. De nya reglerna, liksom en ny allmän studieplan för Medicinsk vetenskap, trädde i kraft den 1 mars 2006. Det tryckta dokumentet, på svenska och engelska, skickas till varje student som kontaktar KI för att få en prövning/bekräftelse på att hon/han uppfyller kraven på allmän behörighet för forskarutbildning vid KI. I samband med implementeringen av det nya regeldokumentet har informationen på hemsidan kontinuerligt förbättrats och blanketter för de olika momenten utarbetats eller setts över.

N N har fått tillfälle att yttra sig över KI:s redovisning. Han har i huvudsak vidhållit det han tidigare har sagt.

Högskoleverkets bedömning

KI tycks dela Högskoleverkets uppfattning att bestämmelserna i högskoleförordningen inte ger utrymme för att bedöma den sökandens lämplighet till forskarutbildning under en provotid. Det som KI har anfört om hur N Ns uttryckliga önskemål om att bli

antagen som doktorand har behandlats förändrar dock inte Högskoleverkets tidigare uppfattning att KI inte har följt gällande regler vid hanteringen av N Ns ärende.

Av redovisningen har framgått att KI har beslutat om nya regler för forskarutbildning och en ny allmän studieplan för forskarutbildningsämnet medicinsk vetenskap. Den 1 januari 2007 har också några nya regler i högskoleförordningen om tillträde till utbildning på forskarnivå trätt i kraft. Det har bl.a. införts en skyldighet för högskolan att genom annonsering eller på ett liknande sätt informera om lediga forskarutbildningsplatser (7 kap. 37 § högskoleförordningen). Högskoleverket anser att en korrekt tillämpning av dessa regler kan komma att förbättra de sökandenas rättssäkerhet. Samtidigt vill verket uppmärksamma KI på att det antagningsförfarande som universitetet för närvarande tillämpar kan begränsa konkurrensen och göra att sökanden utifrån inte får samma möjligheter som studenterna från det egna lärosätet. Verket utgår ifrån att KI:s antagningsförfarande anpassas till de nya reglerna i högskoleförordningen samt att om N N i framtiden i vederbörlig ordning ansöker om att bli antagen till utbildningen kommer hans ansökan behandlas på ett lagenligt sätt.

Frågan om N Ns medförfattarskap och ersättning för det arbete han har utfört lämnas utan vidare åtgärd.

Med dessa synpunkter avslutas ärendet.

Detta beslut har fattats av universitetskanslern i närvaro av kanslichefen Lennart Ståhle och chefsjuristen Eva Westberg efter föredragning av verksjuristen Teresa Edelman.

Sigbrit Franke

Teresa Edelman

Kopia för kännedom:

N N